

(L)

NOVOSTI (/HR/NOVOSTI/) ČASOPIS (/HR/CASOPIS/AKTUALNI-BROJ/)
AXIS
KONFERENCIJE (/HR/KONFERENCIJE/) KATALOG TVRTKI (/HR/KATALOG-TVRTKI/TJELESNA-ZASTITA/)
MARKETING (/HR/MARKETING/) IMPRESSUM (/HR/IMPRESSUM/)

**Dvije moćne tehnologije:
video i radar.**

<https://www.axis.com/products/axis-q1656-le/support>

NADZOR JAVNIH POVRŠINA I ZAŠTITA PERIMETRA 28. 11. 2023.,
HOTEL ZONAR, ZAGREB

<https://zastita.info/hr/konferencije/nadzor-javnih-povrsina-i-nadzor-perimetra/o-konferenciji/>

8.8.2023.

Kada pomislite na vatrogasca, automatski pomislite na muškarca

Foto: Hrvatska vatrogasna zajednica

Jasminka Jakupec, zapovjednica Javne vatrogasne postrojbe Koprivnice, prva je zapovjednica neke

javna vatrogasne postrojbe u hrvatskoj povijesti. S više od dva desetljeća iskustva prije tri godine preuzela je vodstvo JVP-a Koprivnica.

Marinela Belavić zapovjednica je DVD-a Varaždinske Toplice od 2016., **Mateja Fras Venus** zapovjednica je Vatrogasne zajednice Virovitičko-podravske županije unazad četiri godine, dok je **Ljerka Kopričanec Matijevac** kao ravnateljica Državne vatrogasne škole lani započela svoj četverogodišnji mandat.

Osim zapovjednica i ravnateljice ne treba zanemariti druge vatrogaskinje koje odgovorno obavljaju svoje zadaće i obveze. One su **Jasmina Kadija** (JVP Zagreb) kao prva vatrogaskinja zaposlena u toj JVP, **Lorena Laslavić** (JVP Opatija), **Višnja Bardić** (JVP Varaždin), **Sinela Batrnek** (JVP Osijek), **Nikolina Novak** (VZ Sveta Nedelja), **Antonia Medved** (JVP Slatina), **Dijana Vanjek** (JVP Novska), **Radmila Ramić** (Vatrogasna postrojba HAC-a), **Keti Vrabič** (JVP Umag), **Lana Tadejević** (JVP Rijeka), **Lidija Vuksanić** (JVP Osijek), **Monika Aničić** (JVP Osijek), **Martina Šobak** (Vatrogasna postrojba INA Zagreb), **Mia Rubčić** (VP INA Rijeka) **Jasna Leljak** (JVP Zaprešić), **Iva Mlinar** (VP Kutina), **Ivana Herceg** (JVP Novska), **Kristina Trgovec** (DVD Stupnik)... Ovo su samo neke od 30 961 žena zaposlenih u hrvatskom vatrogastvu.

Aktivne u intervencijama, spašavanjima, vježbama, natjecanjima

Vatrogaskinje su danas, rame uz rame s muškim kolegama, profesionalno i dragovoljno posvećene vatrogasnom pozivu. Zaposlene su u javnim vatrogasnim postrojbama i angažirane u radu vatrogasnih zajednica i dobrovoljnih vatrogasnih društava. Aktivne su u intervencijama, spašavanjima, vježbama, natjecanjima i raznim susretima. Neke od njih su na vodećim pozicijama DVD-ova, a sve ih je više u vatrogasnoj mladeži i vatrogasnom podmlatku. A da su žene sve važniji faktor u vatrogastvu pokazuje i statistika Hrvatske vatrogasne zajednice (HVZ) prema kojoj je kroz šest godina, od 2016. do 2022., porastao broj žena u vatrogasnom sustavu Republike Hrvatske. Taj porast u Hrvatskoj vatrogasnoj zajednici tumače ne samo povećanim interesom žena za vatrogastvo, već i općenito jačanjem pozitivnih stavova prema ženama u vatrogastvu, odnosno ublažavanjem stereotipa i predrasuda prema ženama u tradicionalnom 'muškom' zanimanju.

Prošle su godine žene činile gotovo 23 posto vatrogasne populacije, što je u odnosu na 2016., kada je ta brojka bila 18,28 posto, značajan porast. I u operativnom vatrogastvu je broj vatrogasinja narastao s 4,87 posto na 8,89 posto, a u profesionalnom vatrogastvu s 0,41 na 1,19 posto. Brojčano gledajući, prema podacima Vatroneta, središnje baze HVZ-a o postrojbama, članovima i opremi, u Hrvatskoj je 2022. godine bilo upisano 89 966 vatrogasaca te 26 699 vatrogasinja. Od te je brojke 25 571 operativnih vatrogasaca i 2 495 operativnih vatrogasinja, dok je profesionalnih vatrogasaca 3 074, a profesionalnih vatrogasinja (upisanih u Vatronet) ukupno 37.

Daljnji porast broja vatrogasinja u 2023.

Prema zadnje ažuriranoj statistici HVZ-a iz ožujka 2023. vidljiv je daljnji rast broja žena u ukupnoj vatrogasnoj populaciji. Prema tim podacima, vatrogaskinja (dobrovoljnih i profesionalnih) ima gotovo 24 posto, odnosno njih nešto manje od 31 000. Statistika broja žena varira od županije do županije, no postotno ih najviše djeluje na području Vatrogasne zajednica Sisačko-moslavačke županije (31,81 posto), VZ Međimurske županije (30,96 posto) i VZ Virovitičko-podravске županije (28,73 posto), a najmanje na području VZ Dubrovačko-neretvanske županije (8,91 posto), VZ Šibensko-kninske županije (8,40 posto) te VZ Zadarske županije, gdje ih je tek nešto više od tri posto od ukupnog broja županijskog vatrogasnog sastava.

Nadalje, statistika iz ožujka 2023. otkriva nam još neke zanimljive podatke o ženskoj populaciji u vatrogastvu. Tako je vatrogasnoj mladeži upisano 6280 članica, a u vatrogasnom podmlatku 5103 članica. Djelatnica-službenica PVP-a ima 21, dok ih je 7024 među izvršnim (djelatnim) članicama u vatrogastvu. Također je i u porastu broj operativnih vatrogaskinja kojih je prema zadnjim podacima 3080. Ostalih članica DVD-a ima 5404, počasnih članica 56, tzv. počasnih članica 2415 te pričuvnih članica 1301. Profesionalnih vatrogaskinja po DVD-ima ima sedam (7), a JVP-ima profesionalnih vatrogaskinja ima 37. I naposljetku ovogodišnja statistika pokazuje da među vatrogasnim veteranskim brojem ima 137 veteranki. Sve to dovodi nas do brojke od 30 961 žene u hrvatskom vatrogastvu.

Naravno, brojevi po navedenim kategorijama variraju od županije do županije, no u oko opet upada Vatrogasna zajednica Zadarske županije s najmanjim brojem žena.

Ako stavimo na stranu 'hladnu' statistiku, vatrogaskinje, baš kako i njihove kolege, obavljaju sve zadaće koje se pred njih nameću. One sudjeluju u intervencijama gašenja požara i drugih vrsta spašavanja, rade u centrima veza, provode vježbe, doprinose u administrativnim poslovima te upravljaju pojedinim vatrogasnim postrojbama i društvima.

U sklopu HVZ-ovog istraživanja, dobiveno je još zanimljivih statističkih podataka, pa tako saznajemo da je raspon godina vatrogaskinja šarolik, pa su neke od njih nedavno zaposlene na ovim radnim mjestima dok su druge već dugi niz godina u vatrogastvu. Neke dolaze iz obitelji kojima je vatrogastvo druga tradicija i u njemu su od malih nogu dok su neke imale potpuno druge vizije karijere, pa među vatrogaskinama ima i ekonomistica, i kriminalistica, i arhitektica. Sve njih je ljubav prema vatrogasnom pozivu dovela do ovog nadasve požrtvovnog zanimanja. I da, predrasuda nažalost ima; neki misle da ženama nije mjesto u vatrogastvu, no takvi su ipak u manjini.

Iza vatrenog zida

Da se i globalno gledano, na žene sve više računa u vatrogasnom pozivu pokazuje i U.S. Fire Administration koji je 2019. godine bio suizdavač priručnika "Pitanja zdravlja i sigurnosti među ženama u vatrogasnoj službi." Ovaj priručnik, razvijen u suradnji s organizacijom Women in Fire, daje pregled jedinstvenih problema s kojima se žene suočavaju u vatrogasnoj službi. Također pruža savjete za žene kako bi im se pomoglo da ostanu sigurne i zdrave na poslu jer ne zaboravimo - vatrogasni poziv je opasno zanimanje s visokim stopama ozljeda i smrtnih slučajeva.

Popularizaciji žena u hrvatskom vatrogastvu pridonijela je, pak, lanjska izložba "Iza vatrenog zida - žene u vatrogastvu" koja je realizirana u suradnji i partnerstvu Tehničkog muzeja Nikola Tesla i Hrvatske vatrogasne zajednice / Muzeja hrvatskog vatrogastva. Koautor izložbe je **Vedran Runjić**, a na njoj su surađivali **Nina Francetić** (HVZ), **Damir Knežević** (HVZ), **Jasminka Petek** (Državna vatrogasna škola) i **Jasmina Kadija** (JVP Grada Zagreba). Za oblikovanje postava izložbe i grafičko oblikovanje zaslužna je **Barbara Blasin**, a tehnički postav potpisuje **Hrvoje Đukez**. Izložba je po prvi puta predstavljena u Tehničkom muzeju Nikola Tesla u Zagrebu tijekom srpnja i kolovoza 2022., a pružila je detaljan prikaz povijesti žena u vatrogastvu od 1930-ih godina kada je osnovana prva ženska jedinica samaritanki pa sve do danas kada, usprkos još uvijek prisutnim predrasudama i stereotipima, svjedočimo rastu broja žena zaposlenih u profesionalnom vatrogastvu. Ulazak većeg broja žena u vatrogastvo usko je vezan uz razvoj industrije pa je tako i Anka Drvarek, prva žena s titulom vatrogasnog časnika u Kraljevini

Jugoslaviji bila članica Industrijske dobrovoljne vatrogasne čete Tivar (poslije DVD Varteks). Uslijed intenzivne industrijalizacije nakon Drugoga svjetskog rata, broj industrijskih vatrogasnih četa raste, a sukladno politici zapošljavanja žena u industriji, koja je rezultirala rastom broja industrijskih radnica, raste i broj žena uključenih u vatrogastvo. Ipak, u profesionalnom vatrogastvu, prve žene zapošljavaju se tek 1980-ih godina.

Plakat izložbe "Iza vatrenog zida"

Štefica Hodalin bila je prva profesionalna vatrogasinja zaposlena u profesionalnoj vatrogasnoj postrojbici u Hrvatskoj; Katica Valečić je prva žena koja je završila prekvalifikaciju za vatrogasnog tehničara u Vatrogasnoj školi u Zagrebu te prva žena s činom višeg vatrogasnog oficira u Jugoslaviji; Tonka Cecić, jedina vatrogasinja koja je primila najviše vatrogasno priznanje za doprinos vatrogastvu.

Ove je godine publiciran i Katalog izložbe koji donosi opširne tekstove vezane uz izložbene tematske cjeline, statističke podatke o udjelu i položaju žena u hrvatskom vatrogastvu, izjave vatrogasinja te bogat slikovni materijal iz povijesti i suvremenosti hrvatskog vatrogastva.

Nadamo se da idemo prema budućnosti u kojoj će sve manje neobično vidjeti vatrogaskinju na intervenciji jer još uvijek, iako brojke žena u vatrogastvu u Hrvatskoj rastu, tek manji broj njih doista radi u profesionalnom vatrogastvu u odnosu na muške kolege. K tome, još manji broj njih izlazi na intervencije, s obzirom na to da su većinom zaposlene kao operativne dežurne osobe u vatrogasnom pozivnom centru, što znači da zaprimaju dojave o požaru ili nekom drugom događaju, koordiniraju sa snagama na terenu, vode dokumentacije i statistike o intervencijama.

Iz fundusa Hrvatskog vatrogasnog muzeja

Od svih osoba koje danas globalno rade kao vatrogasci, manje od deset posto su žene. Iako su žene znatno podzastupljene u vatrogasnoj službi, njihov broj globalno ipak raste. No, biti žena profesiji u kojoj dominiraju muškarci nosi određene izazove; od podcjenjivanja, uznemiravanja i seksizma do nedostatka istraživanja o zdravstvenim problemima i rizicima. Integracija žena u organizacije i odjele koji su generacijama bili bastioni isključivo muškaraca, nije bila laka. Unatoč tome što posljednjih godina sve više žena služi u vatrogasnoj službi, rast i uključivanje žena u redove vatrogasaca još je uvijek spor i zaostaje za rastom žena u drugim područjima u kojima dominiraju muškarci.

Ipak, nadamo se da idemo prema budućnosti u kojoj kada pomislite na vatrogasca, nećete više automatski pomisliti na muškarca. Suosjećanje i mentalna otpornost uvijek će biti faktori koji koriste vatrogasnoj službi, a žene imaju te snage u izobilju.

Nataša Gajski Kovačić

(Članak je objavljen u okviru programa poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije)

(Dozvoljeno prenošenje sadržaja uz objavu izvora i autora)